

JUNIOR LEGAL ACADEMY

Sunt copil. Ce drepturi am?

Proiect: asociația VeDem Just;

Întocmit: elevii din Liceul „Marin Preda”, București;

Consultant: judecător dr. Cristi Danileț;

Design: ©UNICEF, 2019.

Notă: Materialul are la bază Legea nr. 272/2004 cu privire la protecția și promovarea drepturilor copilului și Convenția ONU cu privire la drepturile copilului (ratificată de România prin Legea nr. 18/1990).

Ce înseamnă „copil”

Sunt *copil* până împlinesc 18 ani. Nu mai sunt considerat copil dacă mă căsătoresc – ceea ce pot face după ce împlinesc 16 ani și numai cu acordul părinților. Fiind copil, legea îmi acordă drepturi și obligații speciale. La vârsta de 18 ani devin *major* și voi avea toate drepturile și obligațiile unui adult.

Fără discriminare

În fața legii toți copiii sunt *egali*. Nu contează culoarea pielii mele. Nici că sunt fată sau sunt băiat. Nici ce limbă vorbesc acasă. Nu contează dacă sunt ortodox, catolic sau protestant, musulman sau hindus ori dacă nu am vreo religie. Nu are importanță cine și ce sunt părinții mei, ori dacă sunt bogați sau săraci.

Interesul superior al copilului

Atunci când părinții sau instituțiile statului iau decizii cu privire la mine, trebuie să țină cont mai ales de *interesul* meu. Or, tot ceea ce vreau eu este să fiu un om responsabil, să fiu înconjurat de oamenii dragi și să fiu fericit.

Drepturile sunt ceva real

Statul trebuie să facă tot ce îi stă în putere pentru ca noi, copiii, să ne bucurăm de drepturile pe care ni le acordă legea.

Copiii din România beneficiază de toate drepturile înscrise în *Legea nr. 272/2004*.

Îndrumarea copiilor

Cei responsabili de creșterea și dezvoltarea mea sunt părinții, apoi colectivitatea locală și la urmă statul (prin Ministerul Familiei și Avocatul Copilului).

Așadar, *părinții* sunt primii care mă îndrumă. Ei mă ajută să mă dezvolt astfel încât să ajung să mă descurc singur.

Viața și dezvoltarea

Am dreptul la viață. *Statul* trebuie să aibă grijă ca eu să trăiesc și să mă dezvolt în cel mai bun mod cu putință.

Nume și cetățenie

Când m-am născut, am primit un *nume* de la familia mea și am fost înregistrat în evidențele oficiale ale statului. Tot atunci am primit și *cetățenia*, adică s-a stabilit care este statul care îmi va proteja drepturile de-a lungul vieții.

Protecția identității

Nimeni nu are voie să își bată joc de numele meu. Nimeni nu poate să mă împiedice să țin legătura cu familia mea ori cu statul meu.

Legătura cu familia

Chiar dacă sunt nevoit să trăiesc separat de *părinți*, am dreptul să țin tot timpul legătura cu ei. Un judecător poate interzice asta dacă consideră că un părinte este periculos pentru mine.

Pot să țin legătura cu orice *rudă* de care m-am atașat, indiferent cum se înțelege cu părinții mei.

Reunificarea familiei

Dacă un părinte de-al meu locuiește *în altă țară* pot ține legătura cu el, putem să ne vizităm reciproc sau chiar să ne mutăm în țara celuilalt pentru a fi împreună mai mult timp.

Protecția împotriva răpirii

Cât timp sunt copil, pot călători *în altă țară* numai dacă am pașaport/C.I. și sunt însoțit de un adult. Nimeni nu mă poate duce în străinătate dacă vreunul dintre părinții mei se opune.

Dacă dispar de la domiciliu părinții trebuie să anunțe poliția în cel mult 24 de ore.

Respect pentru opinia copilului

Pe măsură ce cresc, am dreptul să îmi spun și eu opinia cu privire la problemele care mă privesc.

După ce împlinesc *10 ani*, autoritățile statului trebuie să mă asculte și pe mine când decid ceva cu privire la mine.

Libertatea de exprimare

Am dreptul *să caut și să primesc* toate informațiile de care am nevoie. Am dreptul *să transmit* ideile mele către alții, în modalitatea dorită de mine. Știu însă că nu am voie să încalc drepturile altora sau să îmi bat joc de cineva.

După ce voi împlinesc vârsta de 10 ani, funcționarii publici și oamenii legii au obligația să îmi ceară opinia când decid în privința mea.

Libertatea de conștiință și de religie

Nimeni nu îmi poate impune ce să gândesc. Pot să am propria părere despre lume, viață sau divinitate.

Desigur, când sunt mic, părinții sunt cei care mă îndrumă cu privire la aceste aspecte. După ce împlinesc vârsta de *16 ani* pot să îmi aleg singur religia.

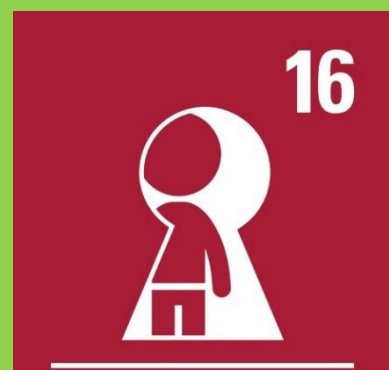
Libertatea întrunirilor

Am dreptul de a mă întâlni cu alți copii. Pot participa la întruniri pașnice și să fac parte din orice grupare și asociație cât timp nu produc un rău celorlalți.

Protejarea vieții private

Am dreptul să țin departe de ochii altora mesajele trimise de mine cuiva, precum și orice date despre familia sau domiciliul meu.

Imaginea mea nu poate fi difuzată la televiziune fără acceptul meu și al părinților. Fotografii sau filmulețe cu mine nu pot fi urcate pe internet dacă eu mă opun.

Accesul la informații

Am dreptul să mă *informez* de pe Internet, de la radio sau televiziune, din ziare sau cărți.

Adulții trebuie să se asigure că aceste informații nu îmi pot face rău.

Responsabilitatea părinților

Când am doi părinți, *ambii* sunt la fel de responsabili indiferent dacă locuiesc sau nu împreună. Când un copil nu are părinți, se va ocupa de el un tutore.

Dacă fac un rău cuiva *eu* voi fi pedepsit în funcție de vârstă, iar *părinții* trebuie să plătească repararea stricăciunilor produse de mine.

Protecția împotriva violenței

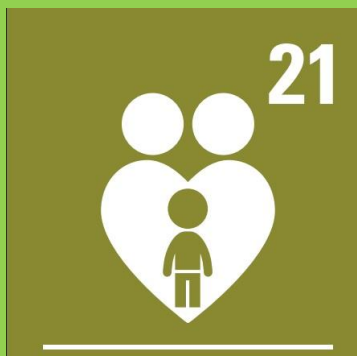
Nimeni nu are voie să îmi facă rău. Dacă se întâmplă așa ceva voi telefona la *numărul special 119*. Părinții și profesorii nu au voie să mă pedepsească cu bătaia sau cu sancțiuni umilitoare.

Oricine poate sesiza Protecția Copilului când un copil este bătut, abuzat, neglijat. Acest lucru este obligatoriu pentru profesorul sau doctorul copilului abuzat de cineva.

Copiii fără familie

Copilul care nu are familie este îngrijit de rude sau va fi luat în grija statului. Aceștia trebuie să respecte cultura și limba copilului.

Copiii adoptați

Dacă nu am familie naturală, mă poate adopta o altă familie, care poate fi din țară sau din străinătate.

Când am 10 ani împliniți, trebuie să fiu întrebat dacă sunt de acord să fiu adoptat. Când voi împlini 18 ani voi avea dreptul să aflu cine sunt părinții mei naturali.

Copiii refugiați

Uneori, din cauza războiului, copiii sunt nevoiți să plece din țara lor în altă parte pentru a fi în siguranță. Statul care îi primește trebuie să îi trateze la fel ca proprii copii.

Dacă refugiații nu au părinți, se va ocupa de ei serviciul de *Protecția Copilului*. După ce împlinesc 16 ani, se va ocupa de ei serviciul de *Imigrări*.

Copiii cu dizabilități

Când un copil suferă de un handicap statul trebuie să îi asigure condiții de *a se descurca singur* și de a participa la orice activități din societate.

Sănătate, apă, alimentație, mediul înconjurător

Dacă sunt nevoit să merg la consultație ori tratament în clinici și spitale trebuie să fiu foarte bine tratat.

Am dreptul la apă potabilă, la alimentație sănătoasă și la viață într-un mediu curat și sigur.

Verificări în locul de plasament

Când un copil este abandonat de părinți sau este luat de la familia sa naturală care nu îl poate crește bine, serviciul de Protecția Copilului va verifica în mod regulat cum este el îngrijit în familia sau la centrul unde a fost dat în plasament.

Ajutor social și economic

Am dreptul lunar la *alocație*, iar dacă învăț bine voi primi *bursă*. Aceștia sunt bănuții mei.

Famiile care nu își permit o locuință, îmbrăcăminte și mâncare suficientă pentru copii trebuie ajutate de stat.

Mâncare, îmbrăcăminte, locuință

Părinții sunt obligați să mă crească, educe și îngrijească atât timp cât îmi continui studiile, dar cel mult până împlinesc *26 de ani*.

Când părinții mei vor fi în vârstă și fără bani, îi voi îngriji eu pe ei.

Acces la educație

Am dreptul și obligația să merg la școală cel puțin până în *clasa a X-a*. Statul ne asigură în mod gratuit învățământul general obligatoriu.

Școala îmi este aleasă de către părinți. De la 14 ani eu pot cere unui judecător să îmi aprobe o schimbare a acesteia.

Rolul educației

Prin *educație* îmi dezvolt personalitatea, talentul și abilitățile. Trebuie să îmi înțeleg *drepturile*, dar și să accept și să respect drepturile celorlalți. Așa putem trăi cu toții în pace.

Cultura, limba și religia minorităților

Dacă fac parte dintr-o minoritate, am voie să îmi folosesc propria limbă, propria cultură și propria religie, chiar când asta nu e pe placul celor din jurul meu.

Odihna, joaca, cultura și arta

Am obligația să învăț, dar am și dreptul la timp liber și la *vacanțe*. Statul este obligat să creeze locuri de joacă.

Am voie să mă *distrez* cum vreau, cât timp aceste activități sunt adecvate vârstei mele.

Protecția împotriva muncii grele

De la 15 ani pot munci dacă părinții sunt de acord. De la *16 ani* pot semna singur un contract de muncă. Astfel, lunar voi primi un salariu. Nu pot fi pus să lucrez mai mult de 6 ore pe zi, să lucrez noaptea ori în locuri periculoase.

Cu acordul părinților, pot câștiga bani ca sportiv sau artist, iar banii vor fi ai mei.

Protecția împotriva drogurilor

Consumul de droguri este foarte periculos pentru sănătatea mea.

Știu că dacă produc, transport sau dau droguri cuiva pot ajunge la închisoare pentru *trafic de droguri*.

Protecția contra abuzului sexual

În România, vârsta consimțământului sexual este *16 ani*. Statul pedepsește pe oricine obligă un copil să întrețină relații intime sau să se fotografieze dezbrăcat.

Orice abuz sexual asupra unui minor trebuie reclamat de îndată la poliție sau la procuror.

Protecția împotriva traficului de persoane

Statul pedepsește pe oricine *răpește* sau *vinde* un copil.

Orice faptă de acest fel trebuie reclamată de îndată la poliție sau la procuror.

Protecția contra exploatării

Copiii nu pot fi puși să cerșească, să comită infracțiuni, să muncească forțat, să întrețină relații intime sau să apară dezbrăcați în fotografii sau filmulețe.

Copiii închiși

Copiii sub 14 ani care comit infracțiuni grave sunt duși în *centrele de plasament* (aflate în toate județele). Cei care au împlinit 14 ani sunt închiși în *centrele educative* (de la Târgu Ocna și Buziaș) sau *de detenție* (de la Craiova și Brăila). Acolo nu pot fi bătuți și trebuie ținuți separat de adulți. Au voie să mențină legătura cu familia lor.

Protecția copiilor în timpul războiului

Copiii nu pot fi înrolați în *armată*. Nu pot fi folosiți ca spioni, călăuze sau curieri.

Într-un război, copiii trebuie protejați: nu trebuie răniți, abuzați sexual sau omorâți.

Tratament de recuperare

Copiii care au fost abuzați, maltratați, neglijați sau exploatați trebuie să beneficieze de un tratament corespunzător pentru a se recupera.

Victimele au drepturile prevăzute în *Legea nr. 211/2004*.

Justiția juvenilă

Dacă am împlinit *14 ani* și comit o infracțiune, atunci un judecător mă poate pedepsi. La proces, am dreptul la tăcere și mi se va da un avocat.

Dacă se dovedește că am comis o faptă foarte gravă, voi fi trimis într-o închisoare specială pentru minori: centru educativ sau centru de detenție.

Cunoașterea drepturile copiilor

Statul trebuie să *comunique* tuturor cetățenilor drepturile copiilor pentru a fi cunoscute și respectate.

*

* *

Proiectul „Junior Legal Academy” își propune comunicarea informațiilor despre lege și justiție într-o manieră ușor de înțeles de prichindei (7-10 ani) și de juniori (10-14 ani). Detalii la www.educatiejuridica.ro/junior.

Proiectul face parte din programul național EDUIURIS – educație juridică pentru copii și tineri, desfășurat de asociația VeDem Just. Mai multe despre organizație la www.vedemjust.ro.